

Sygn. III C 492/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 października 2016 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie III Wydział Cywilnym w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Joanna Bitner
Protokolant:	sekretarka Magdalena Sujkowska

po rozpoznaniu w dniu 24 października 2016 r. w Warszawie na rozprawie sprawy z powództwa M. D.

przeciwko Fabryce (...) S.A. z siedzibą w P.

o zapłatę

I. powództwo oddala;

II. pozostawia strony przy poniesionych kosztach postępowania.

III C 492/16

UZASADNIENIE

Powódka wniosła o zasądzenie od pozwanej Fabryki (...) S.A. w P. 150 tys. zł wraz z odsetkami umownymi od dnia 15 grudnia 2015r. do 16 czerwca 2017 r. oraz odsetkami ustawowymi od 17 czerwca 2017 r. do dnia zapłaty. W uzasadnieniu wskazała, że wierzytelność, której zaspokojenia się domaga, wynika z nabytych przez nią obligacji korporacyjnych, wyemitowanych przez pozwaną.

Pozwana Fabryka (...) S.A. w P. wniosła w odpowiedzi na pozew o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów procesu na swoją rzecz. W uzasadnieniu wskazała, że roszczenie, którego pozew dotyczy, zostało już przez nią zaspokojone w całości.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka nabyła 150 sztuk obligacji korporacyjnych wyemitowanych przez pozwaną o wartości nominalnej po 1000 zł każda.

Pozwana sygnowała zobowiązanie w sprawie wykupu, zgodnie z treścią którego termin wykupu obligacji przypadał na dzień 31 października 2015r. Zgodnie z tymi warunkami, odsetki umowne wynosiły 10% w skali roku.

Pozwana wykupiła od powódki I kupon odsetkowy za okres od 15 czerwca 2015r. do 14 grudnia 2015r.

/bezsporne, dokumentacja emisyjna, k. 7-22/

Przed złożeniem pozwu strony prowadziły rozmowy ugodowe, które ostatecznie nie zakończyły się sygnowaniem umowy pozasądowej.

/bezsporne, pismo powódki, k.24/

Wskutek powyższego powódka złożyła pozew, którego braki formalne uzupełniła pismem z 18 kwietnia 2016r., a odpis pozwu został pozwanej doręczony 25 lipca 2016r. Przed doręczeniem odpisu pozwu, pozwana zapłaciła na rzecz powódki całość zobowiązania. Było to wynikiem wydania nakazu zapłaty przez Sąd Okręgowy w Poznaniu w sprawie I Nc 176/16.

/pismo, k.24,25, potwierdzenie odbioru, k. 38, potwierdzenia przelewu, k. 36,36 v., pismo pozwanej wraz z załącznikami, k.43 i n./

Powyższy stan faktyczny nie był między stronami sporny. Pozwana nie kwestionowała swojej odpowiedzialności co do zasady ani co do wysokości. Stała na stanowisku, że ponieważ zapłaciła całość zobowiązania przed doręczeniem jej odpisu pozwu, to należy jej się zwrot kosztów postępowania od powódki, która – gdyby była lojalna – cofnęłaby pozew.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zostało oddalone, gdyż pozwana zaspokoila je w całości.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że postępowanie procesowe wszczynane jest na żądanie powoda wyrażone w pozwie lub wniosku. Istnienie powództwa objętego tym żądaniem jest warunkiem dopuszczalności procesu. Przyczynę wystąpienia z powództwem stanowi twierdzenie powoda o posiadaniu interesu prawnego w domaganiu się świadczenia lub ustalenia, a rozstrzygnięcie o nim dokonywane jest w merytorycznym orzeczeniu. Do zakończenia postępowania rozpoznawczego może dojść przez wydanie orzeczenia o charakterze formalnym (procesowym), bez rozstrzygnięcia sprawy co do istoty - postanowienia o umorzeniu postępowania (art. 355 § 1 k.p.c.), albo orzeczenia merytorycznego, dotyczącego przedmiotu procesu - wyroku zawierającego rozstrzygnięcie spornego stosunku prawnego (art. 316 § 1 k.p.c.). Do przyczyn umorzenia postępowania, objętych art. 355 k.p.c., należą zdarzenia zaistniałe w toku postępowania (następcze), które sprawiły, że wydanie wyroku stało się zbędne lub niedopuszczalne, każda z nich powinna być rozpatrywana oddzielnie. Należy do nich m.in. cofnięcie przez powoda pozwu ze skutkiem prawnym pozwu, co sprawia, że wydanie wyroku stało się zbędne, a skutki rezygnacji z kontynuowania postępowania określone zostały w art. 203 § 2 k.p.c.

W niniejszej sprawie żądanie pozwu zostało w całości zaspokojone już po wniesieniu pozwu, a mimo to powódka nie cofnęła pozwu, co skutkowało dalszym procedowaniem (m.in. przeprowadzeniem rozprawy).

W świetle powyższego, w przypadku zaspokojenia roszczenia w toku procesu nie może dojść do umorzenia postępowania, skoro powódka nie cofnęła pozwu, ponieważ w dalszym ciągu istnieje żądanie rozpoznania sprawy i orzeczenia o przedstawionym sporze. Samo zaspokojenie roszczenia bez cofnięcia pozwu wywołuje skutki materialnoprawne, prowadzące do oddalenia powództwa z powodu jego bezzasadności, nie zachodzi przeszkoda w merytorycznym rozpoznaniu sprawy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 1999 r., III CKN 936/98, niepubl.).

W tym stanie rzeczy, po przeprowadzeniu postępowania i zamknięciu rozprawy Sąd, stosownie do art. 316 § 1 k.p.c., wydał wyrok, biorąc za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy. Stanowi on podstawową czynność decyzyjną sądu o charakterze merytorycznym, rozstrzygającą sprawę co do istoty, w odniesieniu do przedmiotu procesu. Stan sprawy obejmuje zarówno jej okoliczności faktyczne, jak i obowiązujące przepisy, mogące stanowić podstawę prawną rozstrzygnięcia (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 5 września 1975 r., I CR 526/75, OSNC 1996, nr 7-8, poz. 171; z dnia 7 marca 1997 r., II CKN 70/96, OSNC 1997, nr 8, poz. 113; z dnia 22 czerwca 2004 r., IV CK 453/03, niepubl.; z dnia 8 lutego 2006 r., II CSK 153/05, niepubl.; z dnia 15 lutego 2013 r., I CSK 314/12, niepubl.). Może on różnić się od tego, który istniał w momencie wnoszenia powództwa i był wyznaczony pozwem (art. 187 § 1 k.p.c.), jeżeli podjęte zostały przez strony czynności mające wpływ na żądanie, jego rodzaj i zakres oraz na okoliczności faktyczne przytoczone na uzasadnienie żądania pozwu. Przepis art. 316 § 1 k.p.c. wyraża zasadę aktualności orzeczenia sądowego, mającą zastosowanie do każdego rodzaju powództwa (o świadczenie, o ustalenie

stosunku prawnego lub prawa, o ukształtowanie stosunku prawnego lub prawa). Do czynności wpływających na zmianę stanu sprawy istniejącego w chwili wnoszenia pozwu należy również spełnienie świadczenia przez pozwanego w toku postępowania, powodujące wygaśnięcie dochodzonego roszczenia. Jeżeli na skutek spełnienia świadczenia przez pozwanego w toku postępowania doszło do wygaśnięcia objętej roszczeniem wierzytelności, odpadła podstawa do uwzględnienia powództwa.

Z tego też względu, ponieważ roszczenie powódki wygasło na skutek jego zaspokojenia, należało orzec jak w punkcie I sentencji wyroku.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c., odstępując od zasady odpowiedzialności finansowej strony za wynik procesu.

Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 20 sierpnia 1979 r. sygn. akt I CZ 92/79 przyjął, że pozwany, który płaci dochodzoną należność po wniesieniu pozwu, chociaż przed otrzymaniem jego odpisu, z punktu widzenia przepisów k.p.c. o kosztach procesu uważany jest za przegrywającego sprawę i w konsekwencji zobowiązany jest zwrócić powodowi poniesione koszty (por. też: Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 6 listopada 1984 r. (IV CZ 196/84,). Jednak to stronie pozwanej należą się koszty procesu w sytuacji, gdy nie dała ona powodu do wytoczenia procesu (tak Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 21 lipca 1951 r., C 593/51, OSN 1952/2/49).

W świetle powyższego nie ulega wątpliwości, że pozwana musi zostać uznana za stronę przegrywającą sprawę. Jednocześnie podzielić należy stanowisko pozwanej, że powódka nielojalnie rozdrobniła roszczenie, wskutek czego pozwana zaspokoila je w innej sprawie. Zdaniem Sądu takie zachowanie stron uzasadnia pozostawienie stron przy poniesionych przez nie kosztach procesu, o czym Sąd orzekł w punkcie II sentencji wyroku.